

חוקרים את העץ המשפחתי

תנועת הצופים

תפעל לחיזוק הקשר של העם היהודי לפדינת ישראל.
תקיים דו-שיח עם המורשת התרבותית
והערכית של העם היהודי.

דקה

ב"בית התפוצות" יש אגף, העוסק בשורשים משפחתיים. על-פי שם המשפחה אפשר למצוא שם את ארץ המוצא של משפחתך, ולעתים אף את האזור; ואולי אפילו את סיפורה של המשפחה (אם אכן קיימים על כך נתונים).

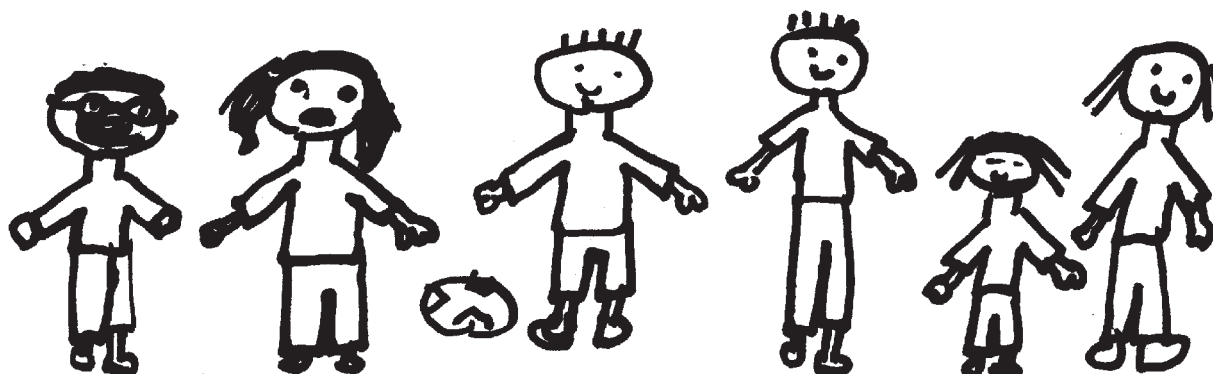
בגיל זה מכירים החניכים את משפחתם הקרובה - הורים, אחים, דודים ודודות - אך בדרך-כלל אינם מכירים את סיפורה של המשפחה: מאין באה, כיצד ומתי עלתה המשפחה לישראל ועוד. בפעילות זו נקיים מפגש משותף להורים וחניכים, ויחד נעמוד על השינויים שקרו למשפחות בישראל, שהגיעו מארצות מוצא שונות עם תרבות שונה ושפה שונה לקיבוץ הגלויות בישראל.

מטרות הפעילות

■ החניך יחקור ויגלה על אודות סיפורה של משפחתו.

■ החניך "יטעם" טעמים ומנהגים שונים של עדות שונות בישראל.

■ החניך יחווה מפגש מהנה של הורים וחניכים, של עבר ושל הווה.

מהלך הפעילות

פעילות זו משלבת את הורי החניכים, ולכן יש להקפיד על כמה נקודות:

*

להוציא הזמנה מסודרת להורים, בה יימסרו הפרטים המדויקים של הפעילות, נושא הערב, וחשיבות הגעתם של ההורים לפעילות עם ילדם.

*

לדאוג שההורים ישולבו בכל הפעילויות בערב, וירגישו חלק בלתי-נפרד מהן.

*

להשאיר מקום למפגש בין ההורים לבין עצמם ובין ההורים לצוות ההדרכה; לתת מקום לשאילת שאלות; לעניין במתרחש בשבט; ולנצל את ההזדמנות לחברם למשימות ולמטרות השונות של השבט.

*

לדאוג שאולם הפעילות יהיה מסודר ונקי, ולהכין מקומות ישיבה נוחים לאורחים.

*

כמה ימים לקראת הערב לוודא שכל ההורים אכן יגיעו.
רצוי לעשות זאת טלפונית, ובכל מקרה - באופן אישי (ולא דרך החניכים).

פעילות זו דורשת מאתנו הכנות רבות, אך אנו מקווים כי ייצרו פעילות חווייתית ומעניינת, שכולה מפגש עם העבר.

לקראת הפעילות מבקשים מן החניכים והוריהם להביא:

*

תמונה של החניך; ושל הוריו, סבו וסבתו בצעירותם.

*

שמות ההורים, הסבים והסבתות.

*

ביום הפעילות - להביא מאכל משפחתי מסורתי של העדה שממנה באו ההורים/הסבים.

העץ המשפחתי

תוכנית הערב כוללת משחק-תחנות גדול: יוצרים באולם פינות הפעלה שונות, ועל-פי לוח זמנים ינועו הקבוצות מתחנה אחת לאחרת. בכל קבוצה יהיו כארבעה חניכים עם הוריהם.

רעיונות לפינות ההפעלה

פינת השמות

את השמות שאספנו כותבים על-גבי כרטיסיות קטנות, לכל שם כרטיסייה נפרדת. לוקחים בריסטול גדול, מחלקים אותו לשלושה חלקים וכותבים:

שמות הסבים והסבתות	שמות ההורים	השמות שלנו
שמואל ורבקה סוניה ושלמה	מיכל ויורם ישראל ונחמה	לדוגמה: תום עמית (בת)

על חברי הקבוצה למיין את כרטיסיות השמות לפי הטבלה. כך נוכל לראות כיצד השתנו השמות: מסבתא מסעודיה או סוניה - לשמות ישראליים, כגון: לאה, רחל, מיכל, נורית; ועד היום - שמות חדשים עוד יותר, כגון: טל, דניאל, יובל ועוד.

פינת התמונות

בפינה זו יתאימו החניכים את התמונות השונות לחניך ומשפחתו. בידיהם התמונות המשפחתיות שאספנו, וכן כרטיסיות, ובהן שמות חברי הקבוצה. עליהם אפוא לשייך לכל כרטיסיית חניך את תמונתו כשהיה קטן, ואת תמונות משפחתו. כך נכיר דרך התמונות את משפחות החניכים ואת סיפורן. נשאיר זמן לשאלות חניכים, שיופנו זה לזה.

קיר העץ המשפחתי

לכל משפחה נחלק ציור של עץ משפחתי גדול (נספח). ההורים עם ילדיהם ישלימו את הרצף המשפחתי שלהם, וידביקו אותו על קיר גדול.

ארוחה משפחתית

את המאכלים הייחודיים, שהביאו החניכים, מסדרים יפה על שולחן ערוך, ומסיימים את הפעולה בארוחה חגיגית עם טעמים נפלאים מעדות ומקומות שונים בעולם. כל משפחה מציגה את המאכל שהביאה, ומסבירה מהו ומאין הגיע.

באיזו מידה אתם מכירים את סיפורה של משפחתכם: ארץ המוצא, סיפור ההגעה

האם סיפורי העבר מעניינים ומסקרנים אתכם?

באילו דרכים משתמשים ההורים כדי לספר לילדים את סיפורי המשפחה?

לדעתכם, מדוע חשוב להכיר את השורשים המשפחתיים ואת העבר המשפחתי?

סיפורי המשפחות הם סיפורה של ההיסטוריה. מרכיב חשוב בזהות האישית שלנו הוא סיפור העבר של המשפחה, העדה והעם היהודי בכלל.

היהדות היא חיי היהודים בפועל.

יוסף חיים ברנר

1. רצוי לשלוח להורים הזמנה לפעילות, שתסביר על הפעילות המשותפת ותכין את ההורים לערב חווייתי, שיש להם חלק חשוב בו. רצוי לגבות את ההזמנה בשיחת טלפון קצרה. זו תיתן הרגשה טובה יותר להורים, תיצור מחויבות להגיע, ותספק הזדמנות להכיר ולשוחח עם הורי החניכים.

2. ניתן לחלק דף משוב על תוכנית הערב ועל הפעילות בכלל, כדי לשמוע קצת מההורים על הדרך שבה הם רואים את הפעילות בצופים.

החניך מכיר את סיפורה של משפחתו.

1. הקבוצה לומדת יותר על המקורות של משפחות החברים בקבוצה.
 2. פעילות מעין זו עוזרת לשבור דעות קדומות ואמרות פוגעות וחסרות-טעם על העדות השונות.

